ความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19

Expectations of Public Administration Students toward Prince of Songkla University, Trang Campus under the Situation of the COVID-19 Epidemic

[Received: January 20, 2021; Revised: March 1, 2022; Accepted: March 31, 2022]

วิสุทธิณี ธานีรัตน์
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
Wisuttinee Taneerat
Lecturer, Bachelor of Public Administration Program in Public Management, Faculty of Commerce and Management,
Prince of Songkla University, Trang Campus, Thailand
E-mail: wisuttinee.t@psu.ac.th

CORRESPONDING AUTHOR
Wisuttinee Taneerat
Program in Public Management, Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus, Thailand.
E-mail: wisuttinee.t@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 2) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน สำหรับประเด็นความคาดหวัง ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา 5) ด้านบริการนักศึกษา 6) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 7) ด้านกิจกรรมนักศึกษา 8) ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.46, *S.D.*= .451) โดยความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา ด้านบริการนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนา จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของการเป็นบุตร อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดา และสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีเพศ และระดับการศึกษาของมารดาที่ต่างกันมีคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

คำสำคัญ: ความคาดหวัง, นักศึกษา, รัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัย, โควิด-19

Abstract

This research aimed 1) to study the level of the expectations of Public Administration students toward Prince of Songkla University, Trang Campus under the situation of the COVID-19 epidemic and 2) to compare the level of the expectations of Public Administration students by demographic categorization. This research was quantitative study. The sample consisted of 250 students in Public Administration program. The statistical tools for data analysis were inclusive of frequency, percentage, mean, standard deviation, and, one-way ANOVA. As for expectations, there are 8 aspects as follows: 1) Curriculum 2) Instructors 3) Teaching management 4) Location and educational equipment 5) Student services 6) Social group 7) Student Activities 8) COVID-19 Epidemic management

The finding revealed that the average level of the expectations of Public Administration students toward Prince of Songkla University, Trang Campus under the situation of the COVID-19 epidemic is overall ranked the high ($\bar{X}$= 3.46, *S.D.* = .451), in which the expectation for instructors is rated with the highest average scores, followed by curriculum, COVID-19 Epidemic management, social group, location and educational equipment, student services, student activities and teaching management, respectively. The results of comparing the level of expectations of Public Administration students, when classified by place of birth, number of siblings, order of being a child, father's occupation, mother's occupation, average of family income per month, father's education level and the marital status of the parents were not different. But the student had different gender and mother's education level had a significant difference in expectation at 0.05 and 0.01

Keywords: Expectations, Students, Public Administration, University, COVID-19 Epidemic

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบไปทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ทั้งในแง่ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จากผลการสำรวจของธนาคารโลก (World Bank) ที่ได้ทำการสำรวจผลกระทบของโควิด-19 ต่อครัวเรือนในประเทศไทย (Belghith฿ Arayavechkit, 2021) ในด้านเศรษฐกิจนั้น พบว่า ครัวเรือนกว่าร้อยละ 70 ต้องประสบกับปัญหารายได้ลดลง และจากการที่รายได้ลดลงนี้ได้ส่งผลให้จำนวนผู้เข้ารับสวัสดิการช่วยเหลือจากรัฐในปี พ.ศ. 2563 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2562 ถึงเกือบสองเท่า นอกจากนี้ หากพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมในแง่ด้านการศึกษา พบว่า มีประเด็นความท้าทายที่น่าสนใจหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นความไม่พร้อมของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาแบบออนไลน์ ตลอดจนความไม่พร้อมของครัวเรือนในการจัดเตรียมอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ โน๊ตบุ๊ค แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเตอร์เน็ต เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับการเรียนแบบทางไกลหรือเรียนในรูปแบบออนไลน์ เนื่องจากต้องยอมรับว่าในประเทศไทยยังมีเรื่องของความเหลื่อมล้ำระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบทค่อนข้างมาก

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ตามกรอบแนวคิด “ความมั่นคงของมนุษย์” (Human Security) นั้น จะเห็นได้ว่าส่งผลต่อประเด็นความมั่นคงของมนุษย์ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ 1) ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการมีงานทำและรายได้ 2) ความมั่นคงของมนุษย์ด้านครอบครัว 3) ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสุขภาพอนามัย และ 4) ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2564) ซึ่งจะเห็นได้ว่า มิติทางด้านความมั่นคงของมนุษย์นั้นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตของมนุษย์ในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยด้วยแล้ว เรื่องความมั่นคงของมนุษย์ยังเป็นอีกประเด็นที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้คนไทยได้มีคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยประเด็นด้านความมั่นคงของมนุษย์เป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืน ดังนั้น เรื่องของความมั่นคงของมนุษย์ จึงเป็นอีกหนึ่งเรื่องที่ได้มีการกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีที่ได้ถูกบรรจุไว้ในการดำเนินงานเป็นสำคัญ (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2560)

สำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ถือเป็นบันไดสำคัญในการผลิตบุคลากรที่เป็นแรงงานให้กับประเทศชาติ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนให้สามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง พร้อมทั้งต้องปรับรูปแบบการสอนให้ผู้เรียนสามารถบรรลุได้ในเวลาเดียวกัน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่ง สำหรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสน-ศาสตร์ ถือได้ว่าเป็นกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 เนื่องจากเมื่อต้องจัดการเรียนการสอนในลักษณะการเรียนรูปแบบออนไลน์ 100% ได้ส่งผลโดยตรงต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะเชิงรุก (Active learning) เป็นอย่างมาก เพราะแทนที่นักศึกษาจะได้ออกไปทำกิจกรรมต่างๆ ที่เสริม

การเรียนรู้นอกห้องเรียน ภายใต้สถานการณ์จริง เช่น การลงพื้นที่ การเก็บข้อมูล การวิจัย การสัมภาษณ์ และการทำโครงการในลักษณะต่างๆ เป็นต้น (วิสุทธิณี ธานีรัตน์, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายที่สำคัญของหลักสูตรในการมุ่งเน้นเพื่อผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นข้าราชการ/เจ้าพนักงานของรัฐ จึงต้องมีการปรับสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้ออกไปเรียนนอกห้องเรียน แต่กลับกลายเป็นว่าต้องจัดการเรียนผ่านหน้าจอสี่เหลี่ยมเท่านั้น

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามแนวทางของ Bloom's Taxonomy เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในแต่ละทักษะ ไม่ว่าจะเป็นด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านทักษะพิสัย(Psychomotor Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านทักษะทางสังคม (Social Domain) (Krathwohl, 2002, Anderson et al., 2001, Bloom, Engelhart, Furst, Hill, & Krathwohl, 1956) นั้น จะเห็นได้ว่า จากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้ทำให้อาจารย์ผู้สอนได้มีการปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งลดกิจกรรมที่อาจจะทำให้นักศึกษาต้องตกอยู่ภายใต้ความเสี่ยงดังกล่าว ดังนั้น จึงอาจจะทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกไม่ตรงตามความคาดหวัง อย่างไรก็ดี การทราบถึงความคาดหวังเพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมสนับสนุนต่างๆ ให้แก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการดำเนินการศึกษาเรื่องความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 กำหนดประเด็นในการศึกษา 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา 5) ด้านบริการนักศึกษา 6) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 7) ด้านกิจกรรมนักศึกษา 8) ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วง ระหว่างเดือนสิงหาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ ชั้นปีที่ 1-ชั้นปีที่ 4 จำนวน 250 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของการเป็นบุตร อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และสถานภาพสมรสของบิดามารดา ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาในช่วงมหาวิทยาลัยและความคาดหวังในอนาคต ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 3 ความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ ต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา 5) ด้านบริการนักศึกษา 6) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 7) ด้านกิจกรรมนักศึกษา 8) ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับการมีส่วนร่วม 4 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 30 คน
จากนั้นนำคำตอบที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค ได้ค่าเท่ากับ 0.848 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นในระดับดีมาก (Cronbach, 1970)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีการพิทักษ์สิทธิ์และการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวและการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล ก่อนการเก็บข้อมูลผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับให้กับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนที่จะขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลและให้ลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Informed consent form) เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว ข้อมูลดิบที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลจะถูกทำลายลงในทันที และต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลที่จะได้รับการปกป้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ด้วยวิธีการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและระดับความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ ต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง สำหรับการแปลผลจากค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง ความคาดหวังในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง ความคาดหวังในระดับค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง ความคาดหวังในระดับค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง ความคาดหวังในระดับไม่คาดหวังเลย

4.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้สูงอายุในอำเภอหาดใหญ่ โดยใช้การทดสอบแบบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามจำนวน 250 ชุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดตรัง มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 ส่วนใหญ่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 2 คน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม) จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 เป็นบุตรลำดับที่ 1 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ส่วนมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2

บิดามีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 มารดามีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และมีสถานภาพสมรสของบิดามารดา คือ สมรสและอยู่ด้วยกันมากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8

2. ผลการวิเคราะห์ลักษณะการศึกษาในช่วงมหาวิทยาลัยและความคาดหวังในอนาคต

สำหรับลักษณะการศึกษาในช่วงมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 ปัจจุบันอาศัยอยู่กับครอบครัว จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 ในส่วนของลักษณะการเข้าเรียน เข้าเรียนทุกครั้ง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 การใช้เวลาในการนั่งเรียน ส่วนใหญ่นั่งเรียนตลอด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 มีใจลอยบ้าง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 และอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนส่วนมาก คือ โทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3

ในส่วนความคาดหวังในอนาคต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวังว่าหลังสำเร็จการศึกษา อยากให้เกรดเฉลี่ยสะสมสูงกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมล่าสุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 วางแผนว่าหลังจากสำเร็จการศึกษาจะทำงานต่อทันที จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 และอาชีพที่คาดหวังอยากประกอบอาชีพมากที่สุด คือ เจ้าพนักงานปกครอง/ปลัดอำเภอ/ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

จากการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.46, *S.D.*= .451) โดยความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา ด้านบริการนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างประเด็นที่นักศึกษาให้ความสำคัญในแต่ละด้านเอาไว้ด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1) ด้านหลักสูตร	**3.47**	**.497**	**มาก**
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	3.49	.580	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป	3.49	.587	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ	3.48	.587	มาก
2) ด้านอาจารย์ผู้สอน	**3.53**	**.477**	**มาก**
มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในวิชาที่สอน	3.57	.545	มาก
ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	3.54	.635	มาก
มีความรู้ที่ทันสมัย กว้างขวาง ทันต่อสถานการณ์	3.53	.571	มาก
3) ด้านการจัดการเรียนการสอน	**3.40**	**.503**	**มาก**
มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ	3.49	.608	มาก
มีวิธีการประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจนและโปร่งใส	3.48	.579	มาก
มีการนำเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	3.41	.616	มาก
4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา	**3.46**	**.538**	**มาก**

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
มีขนาดห้องเรียนที่เหมาะสม	3.49	.636	มาก
ห้องเรียนมีความสะอาดเรียบร้อยและมีอากาศถ่ายเทได้ดี	3.47	.608	มาก
มีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเพียงพอ	3.46	.614	มาก
5) ด้านบริการนักศึกษา	**3.44**	**.592**	**มาก**
มหาวิทยาลัยจัดหาทุนให้แก่นักศึกษาอย่างเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	3.48	.636	มาก
การแจ้งผลการเรียนของนักศึกษา มีความถูกต้องและรวดเร็ว	3.46	.667	มาก
มหาวิทยาลัยจัดบริการด้านแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.44	.640	มาก
6) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	**3.47**	**.523**	**มาก**
มีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.54	.586	มาก
มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในเรื่องต่างๆ	3.53	.579	มาก
นักศึกษารุ่นพี่และนักศึกษารุ่นน้องมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	3.47	.628	มาก
7) ด้านกิจกรรมนักศึกษา	**3.40**	**.622**	**มาก**
มีสถานที่ที่เหมาะสมในการให้นักศึกษาทำกิจกรรม	3.44	.678	มาก
มีตารางเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.42	.670	มาก
มีงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.41	.706	มาก
8) ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19	**3.47**	**.576**	**มาก**
จากผลกระทบสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 มีการให้ความช่วยเหลือ เช่น การลดค่าเทอม การแจกซิมการ์ดเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน	3.52	.642	มาก
มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสำคัญให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.47	.649	มาก
มีการสื่อสารกับนักศึกษาเกี่ยวกับสถานณ์อย่างต่อเนื่อง	3.47	.635	มาก

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษา พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาของมารดาเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

และเมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนา จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของการเป็นบุตร อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดา และสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีเพศ และระดับการศึกษาของมารดาที่ต่างกัน มีคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประเด็น	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม									
	เพศ	ภูมิลำเนา	จำนวนพี่น้อง	ลำดับที่การเป็นบุตร	อาชีพของบิดา	อาชีพของมารดา	รายได้ของครอบครัว	ระดับการศึกษาของบิดา	ระดับการศึกษาของมารดา	สถานภาพสมรสของบิดามารดา
ด้านหลักสูตร	✓ (F=4.08)*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ด้านอาจารย์ผู้สอน	✓ (F=3.78)*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ด้านการจัดการเรียนการสอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ด้านบริการนักศึกษา	✓ (F=3.29)*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	-	-	-	-	-	-	-	-	✓ (F=2.17)*	-
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	✓ (F=3.16)**	-
ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ ✓ และ *,** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือ 0.01 ตามลำดับ

- หมายถึง ไม่มีความแตกต่าง

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ผลการศึกษา พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านหลักสูตร พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษาหรือการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เป็นการจัดการศึกษาหลังจากจบการศึกษาตอนปลาย จึงถือเป็นการศึกษาในระดับสูง (Higher Education) (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554) รวมทั้งยังเป็นศาสตร์ที่มีความจำเพาะเฉพาะศาสตร์ ดังนั้น นักศึกษาจึงมีความคาดหวังว่าเนื้อหาวิชาที่มีการเรียนการสอนในหลักสูตรจะต้องสามารถนำไปใช้เพื่อการต่อยอดให้เกิดประโยชน์สำหรับการดำเนินชีวิตให้กับตนเองในอนาคตได้ ทั้งในด้านการเรียนและการทำงาน

2) ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ สืบเนื่องด้วยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้ลักษณะการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบการเรียนแบบทางไกล/ออนไลน์ หรือเป็นแบบผสม ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความคาดหวังในตัวของอาจารย์ผู้สอนที่ต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ (พวงพยอม ชิดทองและปวีณา โฆสิโต, 2560) และการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำชี้แนะต่างๆ เมื่อมีปัญหา ทั้งเรื่องเรียนและเรียนส่วนตัว (สามารถ อัยกร, 2559)

3) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยการเรียนออนไลน์นั้น ทำให้ผู้เรียนต้องนั่งเรียนเพียงลำพัง จนอาจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและขาดสมาธิในระหว่างการเรียนได้ ดังนั้น หากมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน จะทำให้ลดความเบื่อหน่ายระหว่างการเรียนได้ ซึ่งโดยธรรมชาติของการเรียนทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์นั้น จะเน้นเพียงการบรรยายอย่างเดียวไม่เพียงพอ จะต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จึงจะเป็นการเสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้เกิดขึ้นได้ (วิสุทธิณี ธานีรัตน์, 2564)

4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากจำนวนนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังในแต่ละชั้นปีมีจำนวนนักศึกษาโดยเฉลี่ยประมาณ 100 คน ซึ่งถือเป็นขนาดห้องเรียนที่ใหญ่พอสมควร ดังนั้น เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบออนไลน์หรือออนไซต์ก็จะค่อนข้างมีความยากในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนจึงอาจจะดูแลได้ไม่

ทั่วถึง ตลอดจนประเด็นความเพียงพอของอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น สัญญาณเครือข่ายไร้สาย (WIFI)

5) ด้านบริการนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้รายได้ของครัวเรือนลดลง (Belghith & Arayavechkit, 2021) ประกอบกับในพื้นที่ภาคใต้นั้น รายได้ที่สำคัญมาจากธุรกิจการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยจากข้อมูลสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ ของกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ ตั้งแต่เดือนมกราคม-สิงหาคม ประจำปี พ.ศ. 2564 พบว่า มีรายได้ลดลงจากปี พ.ศ. 2563 ถึงกว่าร้อยละ 80 หรือคิดเป็นมูลค่า 26,177 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) ดังนั้น นักศึกษาจึงคาดหวังการช่วยเหลือจากทางมหาวิทยาลัยในลักษณะต่างๆ ทั้งทุนการศึกษา การช่วยเหลือด้านเอกสารการส่งทะเบียน ตลอดจนการให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

6) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะทักษะทางสังคม ตามแนวทางของ Bloom’s Taxonomy (Social Domain) (Bloom, Engelhart, Furst, Hill, & Krathwohl, 1956; Anderson et al., 2001; Krathwohl, 2002) ดังนั้นในแต่ละรายวิชาในหลักสูตรจึงได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active learning) ซึ่งจะเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกภายในกลุ่ม มีการช่วยเหลือระหว่างกันในชั้นเรียน เช่น การแบ่งปันเอกสารการเรียน การสรุปเนื้อหา และการติวก่อนสอบ เป็นต้น ทั้งจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และจากเพื่อนสู่เพื่อน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความคาดหวังในประเด็นนี้

7) ด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น หรือได้มีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น ชมรม สโมสร สภานักศึกษา หรือองค์การนักศึกษา ล้วนเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยแล้วจะมีความต้องการในการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ค่อนข้างมาก

8) ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ถึงแม้ว่านักศึกษาจะได้รับการช่วยเหลือจากโครงการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาจากรัฐบาลแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจครัวเรือนของนักศึกษาโดยภาพรวมก็ยังไม่ดีขึ้น เนื่องจากพื้นที่ภาคใต้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 หนักที่สุดในประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) จึงทำให้นักศึกษาคาดหวังจากทางมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านการให้ความช่วยเหลือและการให้ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็น

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สำหรับประเด็นเรื่องเพศนั้น สามารถอภิปรายได้ว่า ในปัจจุบัน ไม่ได้จำกัดเพียงแค่ 2 เพศเหมือนดังเช่นในอดีตเท่านั้น แต่มีกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) มากยิ่งขึ้น ซึ่งการแสดงออกทางเพศสำหรับเด็กรุ่นใหม่ถือว่าเป็นเรื่องปกติ และในสังคมไทยก็เริ่มให้การยอมรับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) มากขึ้นกว่าในอดีต ดังนั้น ในส่วนของการแสดงออกทางความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นจึงมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านบริการนักศึกษา ซึ่งไม่สอดสอดคล้องกับผลการศึกษาของเสรี สิงห์โงน, สาลินี จันทร์เจริญ, และธัญลักษณ์ กองชัยมงคล (2562)

ในส่วนของระดับการศึกษาของมารดา จะเห็นได้ว่าผู้เป็นแม่จะเข้ามามีความสำคัญต่อบุตรเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประเด็นด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และประเด็นด้านกิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากตามธรรมชาติของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเพศแม่จะมีความห่วงหาอาทรลูกเป็นอย่างมาก และสำหรับในมนุษย์แล้ว ผู้เป็นแม่จะคอยดูแลและเป็นห่วงไม่ว่าลูกจะอายุเท่าใดก็ตาม และยิ่งเป็นช่วงการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยด้วยแล้ว ก็ยิ่งมีปัญหาที่ต้องเป็นกังวลหลายอย่าง ทั้งปัญหายาเสพติด ปัญหาเพื่อน ปัญหาการเรียน เป็นต้น (มนทกานติ์ รอดคล้าย, 2561)

สรุปผลการวิจัย

จากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลและเกิดความท้าทายต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยในส่วนการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการศึกษาที่เป็นด่านสำคัญในการผลิตบุคลากรที่สำคัญของชาติต่อไป โดยเฉพาะหลักสูตรทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ที่มุ่งผลิตบุคลากรไปทำงานในหน่วยงานภาครัฐ จึงมีความคาดหวังต่อระบบการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา 5) ด้านบริการนักศึกษา 6) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 7) ด้านกิจกรรมนักศึกษา 8) ด้านการจัดการสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ด้วยเหตุนี้ การทราบถึงความคาดหวัง เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมสนับสนุนต่างๆ ให้แก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานที่มีประโยชน์ ดังนี้

ในระดับหลักสูตร ควรมีการออกแบบรายวิชาให้นักศึกษาสามารถนำไปบูรณาการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ในระดับคณะ ควรมีการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอนได้สามารถนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอนให้เหมาะสม

ในระดับมหาวิทยาลัย ควรเปิดโอกาส ให้การสนับสนุนงบประมาณ และสิ่งสนับสนุนต่างๆ ที่จะเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมแต่ละรูปแบบของนักศึกษา รวมทั้งการให้บริการแก่นักศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 เนื่องจากนักศึกษาไม่ค่อยได้รับความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ รายจังหวัด ปี 2564. สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=630

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security). สืบค้นจาก http://www.mfa.go.th.

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2560). Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน. สืบค้นจาก https://www.nstda.or.th.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). รายงานสถานการณ์ผลกระทบจากโควิด-19 ประจำปี 2564. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/covid19.

พวงพยอม ชิดทองและปวีณา โฆสิโต. (2560). บทบาทของอาจารย์ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับบัณฑิตไทย. **วารสารพิฆเนศวร์สาร**. 13(1): 1-11.

มนทกานติ์ รอดคล้าย. (2561). อิทธิพลของความรักความเข้าใจในครอบครัวต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย. สืบค้นจาก http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/61243

วิสุทธิณี ธานีรัตน์. (2564). ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) กรณีศึกษา รายวิชาการจัดทำโครงการและการวิเคราะห์โครงการ. **วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้.** 1(2): 141-156.

สามารถ อัยกร. (2559). บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอดุมศึกษา. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา.** 10 (2): 423-434.

เสรี สิงห์โงน, สาลินี จันทร์เจริญ, และธัญลักษณ์ กองชัยมงคล. (2562). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเด็ก วัยรุ่น และครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นจาก https://wjst.wu.ac.th.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. สืบค้นจาก https://dictionary.orst.go.th.

ภาษาอังกฤษ

Belghith, N. B. & Arayavechkit, T. (2021). Impact of covid-19 per household in Thailand. Retrieved from https://blogs.worldbank.org/th/eastasiapacific.

Bloom, B. S. (Ed.), Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of educational objectives, handbook I: the cognitive domain*. New York: David McKay.

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test*. 5th edition.. New York: Harper Collins.

Translated Thai References

Aiyakorn, S. (2016) . The role of academic advisors in higher education. **Journal of Nakhonratchasima College**. 10(2): 423-434.

Bank of Thailand. (2564). Report on the impact of COVID-19 for the year 2021. Retrieved from https://www.bot.or.th/covid19.

Chidthong, P. & Kosito, P. (2017). The role of teachers in promoting learning skills in the 21st century for Thai graduates. **Ganesha Journal.** 13(1): 1-11.

Division of Research Management and Educational Quality Assurance. (2017). Thailand 4.0 Model. Retrieved from https://www.nstda.or.th.

Ministry of Social Development and Human Security. (2021). Human security. Retrieved from http://www.mfa.go.th.

Ministry of Tourism and Sports. (2021). The tourism situation in the country by province for the year 2021. Retrieved from https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=630

Office of the Royal Thai Council. (2011). The Royal Institute's Dictionary, B.E.2011. Retrieved from https://dictionary.orst.go.th.

Rodklai, M. (2018). The influence of family's love and understanding on morality and ethics of Thai children and youth. Retrieved from http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/61243

Sing-ngon, S., Junchareon, S. & Kongchaimongkol, T. (2019). Expectations and satisfaction of students towards teaching and learning management in the Master of Science, Child Psychology youth and family Program, Mahidol University. Retrieved from https://wjst.wu.ac.th.

Taneerat, W. (2021). Effectiveness of Work-Integrated Learning Model: Case Study on Project Formulation and Policy Analysis Course. **Journal of Education and Innovative Learning**, 1(2): 141-156.